

Նախագիծ

Արձանագրային

«Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի
Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություն կատարելու
մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի
վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարու-
թյան եզրակացության նախագծի մասին

Հավանություն տալ «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ
Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի
Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ Հայաստանի Հան-
րապետության կառավարության եզրակացության նախագծին և այն սահմանված
կարգով ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողով:

Գևորգ Դանիելյան

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» Հայաստանի Հանրապետության
օրենսգրքում փոփոխություն կատարելու մասին**

Հոդված 1. «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի (6 դեկտեմբերի 1985 թվականի, այսուհետ՝ օրենսգիրք) 265-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«**Հոդված 265.** Տրանսպորտային միջոցներ վարող այն վարորդների կամ մյուս այն անձանց, որոնց նկատմամբ բավարար հիմքեր կան ենթադրելու, որ նրանք գտնվում են ոչ սթափ վիճակում (ալկոհոլի հոտ, դիրքի անկայունություն, խոսքի աղավաղվածություն, ձեռքի մատների դող, իրադրությանը չհամապատասխանող պահվածք, ալկոհոլային խմիչք օգտագործելու վերաբերյալ անձի խոստովանություն) ենթակա են տեղում սթափության վիճակի գործիքային ստուգման:

Նշված անձանց տեղում ոչ սթափ վիճակի ստուգումն անհրաժեշտության դեպքում բուժհիմնարկ բերման ենթարկելը եւ բուժհիմնարկում նրանց ստուգման անցկացումը կատարվում է ՀՀ Կառավարության կողմից որոշվող կարգով:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

**«ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐԳՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

1. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 265-րդ հոդվածը նախատեսում է, որ եթե վարորդների նկատմամբ բավարար հիմքեր կան ենթադրելու, որ նրանք գտնվում են ոչ սթափ վիճակում, ապա նրանց հարբածության վիճակի ստուգման ուղարկելը եւ ստուգման անցկացումը կատարվում է ԽՍՀՄ առողջապահության նախարարության եւ ԽՍՀՄ ներքին գործերի նախարարության եւ ԽՍՀՄ արդարադատության նախարարության կողմից սահմանված կարգով:

Այդ հարցը կանոնակարգող ՀՀ այլ օրենք չկա:

Սակայն ճանապարհապարեկային ծառայության տեսուչները վարորդին բուժհիմնարկ բերման են ենթարկում՝ հիմք ընդունելով իրենց հոտընկալումը կամ ուղղակի քմահաճորեն: Նման գործողությունների արդյունքում 2008 թվականին «Շտապօգնություն» ՓԲԸ բերման ենթարկված ավելի քան 300 վարորդ ստուգումից հետո ճանաչվել են սթափ վիճակում գտնվող, սակայն կրել են բարոյական վնաս եւ ժամանակի կորուստ:

2. «Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին» ՀՀ օրենքը, ինչպես նաև ՀՀ Կառավարության 19.03.2009թ. թիվ 277-Ն «Վարորդի սթափության վիճակի գննության կարգը», այդ գննության արձանագրության եւ գրանցման մատյանի ձևերը հաստատելու մասին» որոշումը չեն սահմանում, թե որո՞նք են վարորդի ոչ սթափ վիճակում գտնվելու բավարար հիմքերը եւ ո՞ր դեպքերում եւ ի՞նչ կարգով է իրականացվում բուժհիմնարկ բերման ենթարկելը:

Հաշվի առնելով նաև այն հանգամանքը, որ «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենքը որոշ վարորդների նկատմամբ նախատեսում է ոչ սթափ վիճակում տրանսպորտային միջոց վարելու իրավունքից զրկում, այս նախագծի ընդունումը կտրուկ կնվազեցնի բուժհիմնարկ անհիմն բերման ենթարկելը եւ նշված իրավունքից հանիրավի զրկելու դեպքերը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

Ընդունված է Ազգային ժողովի
կողմից
04 մարտի 1996 թ.

ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Սույն օրենքը սահմանում է մարդու առողջության պահպանման սահմանադրական իրավունքի իրականացումն ապահովող բժշկական օգնության և սպասարկման կազմակերպման, իրավական, տնտեսական և ֆինանսական հիմունքները:

Գ Լ ՈՒ Խ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Հիմնական հասկացություններ

1. Բժշկական օգնություն և սպասարկում՝ բնակչությանը կանխարգելիչ բուժական, դեղորայքային օգնության ցուցաբերում, ախտորոշիչ հետազոտությունների, վերականգնողական բուժման, բժշկական փորձաքննության անցկացում, հարբժշկական և ոչ բուժական բնույթի այլ ծառայությունների մատուցում:

2. Բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով լիցենզավորված, բնակչությանը բժշկական օգնության և սպասարկման որոշակի տեսակներ ցուցաբերող ֆիզիկական և իրավաբանական անձ, անհատ ձեռներեց կամ

իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող ձեռնարկություն՝ անկախ կազմակերպական-իրավական տեսակից և սեփականության ձևից:

3. Առողջապահական պետական նպատակային ծրագրեր՝ ամենամյա ծրագրեր, որոնք ուղղված են բնակչության առողջության պահպանմանը և որոնց ֆինանսավորումն արտահայտված է Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեում:

Առողջապահության պետական նպատակային ամենամյա ծրագիրը պետական բյուջեի նախագծի կազմում Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը ներկայացնում է Ազգային ժողով: Պետությունը բյուջետային նպատակային ֆինանսավորման միջոցով ապահովում է առողջապահության բնագավառի պահպանումը և զարգացումը, որի ծավալները որոշվում են առողջապահության պետական նպատակային ծրագրերին համապատասխան:

(1-ին հոդվածը խմբ. 21.03.00 ՀՕ-43, փոփ. 23.10.02 ՀՕ-435-Ն)

Հոդված 2. Բժշկական օգնության և սպասարկման հիմնական տեսակները

Բժշկական օգնության և սպասարկման հիմնական տեսակներն են՝

ա) առաջնային բժշկական օգնությունը՝ որպես յուրաքանչյուր մարդու համար անվճար, առավել մատչելի մեթոդների և տեխնոլոգիաների վրա հիմնված բժշկական օգնության և սպասարկման տեսակ, որը երաշխավորվում է պետության կողմից.

բ) մասնագիտացված բժշկական օգնությունը՝ որպես ախտորոշման և բժշկական առանձնահատուկ մեթոդների ու բարդ բժշկական տեխնոլոգիաների վրա հիմնված բժշկական օգնության և սպասարկման տեսակ:

Բժշկական օգնության և սպասարկման տեսակների ցանկը և կառուցվածքը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 3. Բժշկական օգնության և սպասարկման կազմակերպման ձևերը

Բժշկական օգնությունը և սպասարկումը կազմակերպվում են՝

հիվանդանոցային ձևով, երբ անհրաժեշտ է բժշկական միջոցառումների համալիր կիրառում՝ ախտորոշում, բուժում, տեսական հսկողություն և հատուկ խնամք.

արտահիվանդանոցային ձևով, երբ դրա իրականացման համար չեն պահանջվում հիվանդանոցային պայմաններ:

Գ Լ ՈՒ Խ 2

ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ

Հոդված 4. Բժշկական օգնություն և սպասարկում ստանալու մարդու իրավունքը

Յուրաքանչյուր ոք, անկախ ազգությունից, ռասայից, սեռից, լեզվից, դավանանքից, տարիքից, առողջական վիճակից, քաղաքական կամ այլ հայացքներից, սոցիալական ծագումից, գույքային կամ այլ դրությունից, Հայաստանի Հանրապետությունում ունի բժշկական օգնություն և սպասարկում ստանալու իրավունք:

Յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի բժշկական օգնություն և սպասարկում ստանալ անվճար՝ պետության կողմից երաշխավորված առողջապահական պետական նպատակային ծրագրերի շրջանակներում:

Յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի այդ ծրագրերի շրջանակներից դուրս բժշկական օգնություն և սպասարկում ստանալ բժշկական ապահովագրական հատուցումների, անձնական վճարումների, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված այլ աղբյուրների հաշվին:

Այլ պետություններում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների բժշկական օգնությունը և սպասարկումը իրականացվում է տվյալ պետության օրենսդրության, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի համաձայն:

Հոդված 5. Մարդու իրավունքները բժշկական օգնություն և սպասարկում ստանալիս

Բժշկական օգնության դիմելիս, ինչպես նաև բժշկական օգնություն և սպասարկում ստանալիս յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի՝

- ա) ընտրել բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողին.
- բ) ստանալ բժշկական օգնություն և սպասարկում՝ հիգիենայի պահանջներին համապատասխանող պայմաններում.
- գ) պահանջել բժշկի օգնությանը դիմելու փաստի, իր առողջական վիճակի, հետազոտման, ախտորոշման և բուժման ընթացքում պարզված տեղեկությունների գաղտնիության ապահովում, բացի Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերից.
- դ) իրագրել լինել իր հիվանդության մասին և համաձայնություն տալ բժշկական միջամտության համար.
- ե) հրաժարվել բժշկական միջամտությունից, բացի սույն օրենքով նախատեսված դեպքերից.
- զ) արժանանալ հարգալից վերաբերմունքի՝ բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողների կողմից:

Հոդված 6. Բժշկական օգնության և սպասարկման ընթացքում հասցված վնասի փոխհատուցում ստանալու մարդու իրավունքը

Յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի բժշկական օգնության և սպասարկման կազմակերպման և իրականացման ընթացքում իր առողջությանը հասցված վնասի դիմաց ստանալ փոխհատուցում՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 7. Առողջական վիճակի մասին տեղեկություն ստանալու մարդու իրավունքը

Յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի մատչելի ձևով ստանալ տեղեկություն իր առողջական վիճակի, հետազոտությունների արդյունքների, հիվանդության ախտորոշման և բուժման մեթոդների, դրանց հետ կապված ռիսկի, բժշկական միջամտության հնարավոր տարբերակների, հետևանքների և բուժման արդյունքների մասին:

Մարդու առողջական վիճակի մասին տեղեկությունը նրա կամքին հակառակ չի կարող հաղորդվել նրան կամ այլ անձանց, բացի Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերից:

18 տարին չլրացած կամ օրենքով սահմանված կարգով անգործունակ ճանաչված հիվանդների առողջական վիճակի մասին տեղեկությունները տրվում են նրանց օրինական ներկայացուցիչներին:

Հողված 8. Համաձայնություն բժշկական միջամտության համար

Մարդու համաձայնությունը բժշկական միջամտության համար անհրաժեշտ պայման է, բացի սույն օրենքով նախատեսված դեպքերից:

Բուժողի կամ բուժվողի պահանջով համաձայնությունը կարող է լինել նաև գրավոր:

18 տարին չլրացած կամ օրենքով սահմանված կարգով անգործունակ ճանաչված հիվանդին, ինչպես նաև այն դեպքերում, երբ հիվանդի վիճակը թույլ չի տալիս արտահայտել իր կամքը, բժշկական միջամտության համար համաձայնությունը տրվում է նրա օրինական ներկայացուցչի կողմից:

Օրինական ներկայացուցչի բացակայության դեպքում, եթե բժշկական միջամտությունը հետաձգման ենթակա չէ, բժշկական միջամտության վերաբերյալ որոշումը, ելնելով հիվանդի շահերից, կայացվում է բժշկական խորհրդակցության (կոնսիլիումի), իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ բժշկի կողմից:

Հողված 9. Մարդու վերարտադրողական իրավունքը

Յուրաքանչյուր գույգ կամ յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի՝

ա) որոշել իր երեխաների թիվը և նրանց ծնվելու ժամկետները.

բ) անցանկալի հղիությունից և հղիության արհեստական ընդհատումից խուսափելու նպատակով օգտվել ընտանիքի պլանավորման արդյունավետ և անվնաս միջոցներից ու մեթոդներից, դրանց վերաբերյալ ստանալ անհրաժեշտ տեղեկություններ:

գ) հղիության ընթացքում ստանալ հղիության և ծննդաբերության հետ կապված բժշկական օգնություն և սպասարկում՝ պետության կողմից երաշխավորված ամենամյա առողջապահական նպատակային ծրագրերի շրջանակներում:

Հղիության արհեստական ընդհատումը և բժշկական ամլացումն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Յուրաքանչյուր ոք, ներառյալ դեռահասը, իրավունք ունի տեղեկություններ ստանալ իր սեռական առողջության պահպանման հարցերի, սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների, դրանց բարդությունների և հետևանքների մասին:

(9-րդ հողվածը լրաց. 06.11.00 ՀՕ-110)

Հողված 10. Բժշկական օգնություն և սպասարկում ստանալու երեխայի իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա առողջապահական պետական նպատակային ծրագրերի շրջանակներում իրավունք ունի ստանալ անվճար բժշկական օգնություն և սպասարկում:

Հողված 11. Շրջապատի համար վտանգ ներկայացնող հիվանդությամբ տառապող մարդու իրավունքը

Շրջապատի համար վտանգ ներկայացնող հիվանդությամբ տառապող մարդն իրավունք ունի անվճար ստանալ պետության կողմից երաշխավորված կարգով բժշկական օգնություն և սպասարկում և բուժվել այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ մասնագիտացված բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող հաստատություններում:

Շրջապատի համար վտանգ ներկայացնող հիվանդությունների ցանկը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 12. Ձերբակալված, կալանավորված և ազատագրկման վայրերում պատիժ կրող անձանց բժշկական օգնություն և սպասարկում ստանալու իրավունքները

Ձերբակալված, կալանավորված և ազատագրկման վայրերում պատիժ կրող անձինք իրավունք ունեն ստանալ բժշկական օգնություն և սպասարկում՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 13. Ձինձառայողների և զորակոչիկների բժշկական օգնություն և սպասարկում ստանալու իրավունքը

Ձինձառայողները և զորակոչիկներն իրավունք ունեն ստանալ բժշկական օգնություն և սպասարկում՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 14. Արտակարգ իրավիճակներում տուժած մարդկանց բժշկական օգնություն և սպասարկում ստանալու իրավունքները

Արտակարգ իրավիճակներում տուժած մարդիկ բժշկական օգնություն և սպասարկում են ստանում անվճար՝ պետության կողմից երաշխավորված կարգով:

Հոդված 15. Օտարերկրյա քաղաքացիների, քաղաքացիություն չունեցող անձանց բժշկական օգնություն և սպասարկում ստանալու իրավունքները

Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող օտարերկրյա քաղաքացիները, քաղաքացիություն չունեցող անձինք իրավունք ունեն ստանալ բժշկական օգնություն և սպասարկում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի համաձայն:

Հոդված 16. Բժշկական օգնության և սպասարկման իրականացումը առանց մարդու համաձայնության

Առանց մարդու կամ նրա օրինական ներկայացուցչի համաձայնության թույլատրվում է իրականացնել բժշկական օգնություն և սպասարկում մարդու կյանքին սպառնացող վտանգի, ինչպես նաև շրջապատի համար վտանգ ներկայացնող հիվանդությունների դեպքերում՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 17. Բժշկական միջամտությունից հրաժարվելը

Յուրաքանչյուր ոք կամ նրա օրինական ներկայացուցիչն իրավունք ունի հրաժարվել բժշկական միջամտությունից կամ պահանջել ընդհատել այն, բացի սույն օրենքի 16 հոդվածով նախատեսված դեպքերից:

Բժշկական միջամտությունից հրաժարվելու փաստը՝ հնարավոր հետևանքների նշումով, գրանցվում է բժշկական փաստաթղթերում և հավաստվում հիվանդի կամ նրա օրինական ներկայացուցչի կողմից:

**ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂՆԵՐԸ ԵՎ
ՆՐԱՆՑ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

Հոդված 18. Բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողները և նրանց իրավունքները

Հայաստանի Հանրապետությունում բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողներն իրավունք ունեն ցուցաբերել համապատասխան բժշկական օգնություն և սպասարկում ընտրված տեսակների շրջանակներում՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով լիցենզիա ստանալու դեպքում:

Բժշկական գործունեությամբ զբաղվելու իրավունք ունեն Հայաստանի Հանրապետությունում համապատասխան կրթություն, մասնագիտացում ստացած, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով բժշկական գործունեության որոշակի տեսակներով զբաղվելու լիցենզիա ստացած անձինք:

Այլ պետություններում բժշկական կրթություն ստացած անձանց թույլատրվում է Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացնել բժշկական գործունեություն՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով՝ Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի համաձայն:

Բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողները Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրավունք ունեն՝

ա) միավորվել մասնագիտական միություններում և դրանց միջոցով մասնակցել առողջապահական պետական նպատակային և ապահովագրական ծրագրերի մշակմանը, բժշկական գործունեության լիցենզավորմանը, իրենց իրավունքների պաշտպանությանը և միության կանոնադրությամբ նախատեսված այլ խնդիրների իրականացմանը.

բ) պաշտպանել իրենց մասնագիտական պատիվը և արժանապատվությունը.

գ) ապահովագրել իրենց մասնագիտական գործունեությունը:

Հոդված 19. Բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողների պարտականությունները և պատասխանատվությունը

Բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողները պարտավոր են՝

ա) յուրաքանչյուր մարդու ցուցաբերել անհետաձգելի, առաջին բժշկական օգնություն՝ անկախ այդ օգնության դիմաց վարձատրությունը երաշխավորող հիմքերի և այլ հանգամանքների առկայությունից.

բ) ապահովել ցուցաբերվող բժշկական օգնության և սպասարկման քանակական ու որակական բնութագրիչների համապատասխանությունը սահմանված չափանիշներին.

գ) յուրաքանչյուրին տեղյակ պահել նրան տրամադրվելիք բժշկական օգնության և սպասարկման տվյալ տեսակի, մեթոդների, ծավալների, տրամադրման կարգի և պայմանների մասին.

դ) յուրաքանչյուր մարդու կամ բժշկական օգնության համար այլ վճարողների պահանջով տրամադրել անհրաժեշտ տվյալներ հիվանդին ցուցաբերած բժշկական օգնության և սպասարկման քանակական ու որակական բնութագրիչների և այդ նպատակով կատարված ծախսերի մասին.

ե) ապահովել մարդու բժշկի օգնությանը դիմելու փաստի, նրա առողջական վիճակի մասին հետազոտման, ախտորոշման և բուժման ընթացքում պարզված տեղեկությունների գաղտնիությունը, բացի Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերից.

զ) ներկայացնել վիճակագրական և այլ տեղեկություններ՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով.

է) հոգատար և հարգալից վերաբերմունք ցուցաբերել հիվանդների նկատմամբ:

Իրենց մեղքով մարդու առողջությանը հասցրած վնասի համար, ինչպես նաև մարդու առողջական վիճակի մասին տեղեկություններ հայտնելու դեպքում, բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողները, ապօրինի բժշկական գործունեությամբ զբաղվող անձինք պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Գ Լ ՈՒ Խ 4

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱԿԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

Հոդված 20. Գործունեության առանձնակի տեսակներով զբաղվող մարդկանց պարտադիր բժշկական հետազոտումը

Առանձին մասնագիտությունների, ինչպես նաև առանձին ձեռնարկությունների, հիմնարկների և կազմակերպությունների աշխատողները մարդկանց առողջության պահպանման, վարակիչ և մասնագիտական հիվանդությունների կանխարգելման նպատակով, նախքան նրանց աշխատանքի ընդունվելը և աշխատելու ընթացքում պարտավոր են պարբերաբար ենթարկվել բժշկական հետազոտման՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Գործատուները պարտավոր են հատուցել իրենց աշխատողների պարտադիր բժշկական հետազոտությունների անցկացման ծախսերը:

Հոդված 21. Բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնելիս նոր դեղերի, մեթոդների, ձևերի, միջոցների կիրառումը և կենսաբժշկական հետազոտությունների անցկացումը

Հայաստանի Հանրապետությունում բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնելիս թույլատրվում է նոր դեղերի, մեթոդների, ձևերի, միջոցների կիրառում և կենսաբժշկական հետազոտությունների անցկացում՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով:

Մարդկանց բուժման նպատակով նոր դեղերի, մեթոդների, ձևերի, միջոցների կիրառումը, ցանկացած կենսաբժշկական հետազոտություն կարող է իրականացվել միայն նրանց իրազեկված գրավոր համաձայնության դեպքում:

Մարդը իրավունք ունի հրաժարվել հետազոտությանը մասնակցելուց դրա ցանկացած փուլում:

Հոդված 22. Բժշկական փորձաքննությունը

Մարդկանց առողջական վիճակի որոշման նպատակով հիվանդության, վնասվածքի, աշխատունակության կորստի և այլ դեպքերում կատարվում է բժշկական փորձաքննություն:

Բժշկական փորձաքննության ձևերն են՝

- ժամանակավոր անաշխատունակության,
- բժշկասոցիալական,
- ռազմաբժշկական,
- դատաբժշկական:

Ժամանակավոր անաշխատունակության փորձաքննությունը որոշում է մարդու աշխատանքից ժամանակավոր ազատման անհրաժեշտությունը և ժամկետները՝ պայմանավորված աշխատողի առողջական վիճակով, նրա ժամանակավոր կամ մշտապես այլ աշխատանքի փոխադրումը, ինչպես նաև մարդու բժշկասոցիալական փորձաքննության ուղեգրման հարցը:

Բժշկասոցիալական փորձաքննությունը որոշում է մարդու աշխատունակության կորստի աստիճանը, հաշմանդամության խումբը և պատճառը, սահմանում է նրա բժշկական, սոցիալական, աշխատանքային վերականգնման տեսակները, ծավալը և անցկացման ժամկետները, տալիս է երաշխավորություն աշխատանքի տեղավորման համար:

Ռազմաբժշկական փորձաքննությունը որոշում է զինվորական ծառայության անցնելու ենթակա քաղաքացիների, զինծառայողների, պահեստագործի զինծառայողների առողջական վիճակով պայմանավորված զինծայության պիտանիությունը, հաստատում է զինծառայողների և զինծառայությունից արձակվածների հիվանդությունների, վնասվածքների պատճառահետևանքային կապը զինծառայության հետ, սահմանում է բժշկական, սոցիալական, աշխատանքային վերականգնման իրականացման տեսակները, ծավալը և ժամկետները:

Դատաբժշկական փորձաքննությունն իրականացվում է իրավասու մարմինների կողմից՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում:

Բժշկական փորձաքննության իրականացման, վիճելի դեպքերում կրկնական, լրացուցիչ, ինչպես նաև անկախ բժշկական փորձաքննության անցկացման, բժշկական փորձաքննության եզրակացության դատական կարգով գանգատարկման կարգը սահմանվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

(22-րդ հոդվածը փոփ. 11.10.00 ՀՕ-90)

Հոդված 23. Էվթանազիայի արգելումը

Հայաստանի Հանրապետությունում արգելվում է Էվթանազիան՝ հիվանդի խնդրանքով նրա մահվան արագացումը որևէ գործողությամբ և միջոցներով:

Այն անձինք, ովքեր հիվանդին զիտակցաբար դրդում են Էվթանազիայի կամ իրականացնում են այն, կրում են պատասխանատվություն՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 24. Ախտաբանաանատոմիական հերձումները

Ախտաբանաանատոմիական հերձումներն անցկացվում են մահվան պատճառի որոշման և ախտորոշիչ նպատակներով:

Ախտաբանաանատոմիական հերձումների անցկացման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Գ Լ ՈՒ Խ 5

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՅՄԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ

Հոդված 25. Բժշկական օգնության և սպասարկման իրականացման

Ֆինանսավորման աղբյուրները

Հայաստանի Հանրապետությունում բժշկական օգնության և սպասարկման իրականացման ֆինանսավորման աղբյուրներն են՝

ա) հատկացումները Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից.

բ) ապահովագրական հատուցումները.

գ) մարդկանց անմիջական վճարումները.

դ) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված այլ աղբյուրներ:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը պետական բյուջեով նախատեսված հատկացումներով իրականացնում է առողջապահական պետական նպատակային ծրագրերի շրջանակներում բժշկական օգնության և սպասարկման երաշխավորված ֆինանսավորում, բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողներին՝ անկախ դրանց կազմակերպական-իրավական տեսակից և սեփականության ձևից:

Բժշկական օգնության և սպասարկման ֆինանսավորումն ապահովագրական հատուցումներով իրականացվում է կնքված ապահովագրական պայմանագրերի համաձայն:

Մարդկանց կողմից անմիջական վճարումներ կատարվում են, եթե մատուցվող բժշկական օգնության և սպասարկման տեսակների և ծավալների ֆինանսավորումն ամբողջությամբ կամ մասամբ չի իրականացվում սույն հոդվածի առաջին մասի «ա»-ը, «բ»-ը և «դ»-ը կետերում նշված աղբյուրներից:

Գ Լ ՈՒ Խ 6

ՕՐԵՆՔԻ ՈՒԺԻ ՄԵՋ ՄՏՆԵԼԸ

Հոդված 26. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման պահից:

**Հայաստանի
Հանրապետության
Նախագահ**

4 ապրիլի 1996 թվականի,
քաղ. Երևան
ՀՕ-42

Լ. Տեր-Պետրոսյան

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

19 մարտի 2009 թվականի N 277-Ն

ՎԱՐՈՐԴԻ ՍԹԱՓՈՒԹՅԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ԶՆՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ, ԱՅԴ ԶՆՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՄԱՏՅԱՆԻ ՁԵՎԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հիմք ընդունելով «Իրավական ակտերի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 14-րդ հոդվածի 3-րդ մասը՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը **որոշում է.**

1. Հաստատել՝
 - 1) վարորդի սթափության վիճակի գննության կարգը՝ համաձայն N 1 հավելվածի.
 - 2) վարորդի սթափության վիճակի գննության արձանագրության ձևը՝ համաձայն N 2 հավելվածի.
 - 3) վարորդի սթափության վիճակի գննության գրանցման մատյանի ձևը՝ համաձայն N 3 հավելվածի:
2. Մույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

**Հայաստանի Հանրապետության
վարչապետ**

S. Սարգսյան

2009 թ. մարտի 25
Երևան

Հավելված N 1
22 կառավարության 2009 թվականի
մարտի 19-ի N 277-Ն որոշման

Վ Ա Ր Գ

ՎԱՐՈՐԴԻ ՍԹԱՓՈՒԹՅԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ԶՆՆՈՒԹՅԱՆ

1. Մույն կարգով կարգավորվում են «Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հիման վրա վարորդի սթափության վիճակի գննության (այսուհետ՝ գննություն) հետ կապված հարաբերությունները: Մույն կարգը տարածվում է նաև անձի սթափության վիճակի որոշման այլ դեպքերի վրա:

2. Վարորդի սթափության վիճակի գննություն կատարվում է այն դեպքում, երբ օրենքը նախատեսում է քրեական կամ վարչական պատասխանատվություն ալկոհոլ, թմրամիջոցներ և (կամ) հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութ գործածելու և այդ վիճակում տրանսպորտային միջոց վարելու համար՝ իրավասու պետական մարմինների որոշումների կամ ուղեգրերի և կազմակերպությունների կամ քաղաքացիների դիմումի համաձայն:

3. Վարորդի սթափության վիճակի գննությունն իրականացվում է բժշկական օգնության և սպասարկման իրականացման համար լիցենզավորված անձանց (այսուհետ՝ բուժհաստատություն) կողմից: Բուժհաստատությունների շուրջօրյա աշխատանքի բացակայության դեպքում, աշխատանքային ժամից դուրս, ինչպես նաև հանգստյան, հիշատակի և տոնական օրերին վարորդի սթափության վիճակի գննությունն իրականացվում է շտապօգնության ծառայությունների կողմից:

4. Վարորդի սթափության վիճակի գննությունն իրականացվում է բուժհաստատության ղեկավարի հրամանով նշանակված բժշկի կամ ստորաբաժանման կողմից:

5. Վարորդի սթափության վիճակի գննությունը, նրա օրգանիզմում ալկոհոլի, թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի հայտնաբերման հետազոտությունները, համաձայն իրավասու պետական մարմինների որոշումների կամ ուղեգրերի, իրականացվում է պետական պատվեր տեղադրող մարմնի և բժշկական օգնության և սպասարկման համար լիցենզավորված անձի միջև պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման իրականացման մասին պայմանագրի հիման վրա:

6. Սույն կարգի 5-րդ կետում սահմանված ուղեգրի ձևը հաստատվում է Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի և Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության պետի համատեղ հրամանով:

7. Վարորդի սթափության վիճակի գնությունը, նրա օրգանիզմում ալկոհոլի, թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի հայտնաբերման հետազոտությունները՝ կազմակերպությունների կամ քաղաքացիների դիմումի համաձայն իրականացվում են վճարովի:

8. Եթե գնությունն իրականացվում է համաձայն իրավասու պետական մարմինների որոշումների, ուղեգրերի կամ կազմակերպությունների դիմումի հիման վրա, ապա վարորդի սթափության վիճակի գնության արդյունքում կազմվում է վարորդի սթափության վիճակի գնության արձանագրություն (այսուհետ՝ արձանագրություն)՝ առանց ջնջումների, երեք օրինակից՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի մարտի 19-ի «Վարորդի սթափության վիճակի գնության կարգը, այդ գնության արձանագրության և գրանցման մատյանի ձևերը հաստատելու մասին» N 277-Ն որոշման N 2 հավելվածով հաստատված ձևի:

9. Եթե գնությունն իրականացվում է քաղաքացու դիմումի հիման վրա, ապա վարորդի սթափության վիճակի գնության արդյունքում կազմվում է վարորդի սթափության վիճակի գնության արձանագրություն՝ առանց ջնջումների, երկու օրինակից՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի մարտի 19-ի «Վարորդի սթափության վիճակի գնության կարգը, այդ գնության արձանագրության և գրանցման մատյանի ձևերը հաստատելու մասին» N 277-Ն որոշման N 2 հավելվածով հաստատված ձևի:

10. Վարորդի սթափության վիճակի գնության վերաբերյալ տվյալներն արձանագրվում են վարորդի սթափության վիճակի գնության գրանցման մատյանում՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի մարտի 19-ի «Վարորդի սթափության վիճակի գնության կարգը, այդ գնության արձանագրության և գրանցման մատյանի ձևերը հաստատելու մասին» N 277-Ն որոշման N 3 հավելվածով հաստատված ձևի:

11. Վարորդի կողմից գնությունն անցնելուց հրաժարվելու դեպքում գնություն իրականացնող բժիշկը վարորդի սթափության վիճակի գնության գրանցման մատյանում և արձանագրությունում կատարում է դրա մասին գրառում:

12. Զննություն կարող է իրականացվել վարորդի արտաշնչած օդի, նրանից վերցված մեզի և (կամ) արյան հետազոտության միջոցով:

13. Մեզի և (կամ) արյան հետազոտության միջոցով գնություն իրականացնելիս՝ վարորդներից վերցվում է ոչ ավելի, քան 20 միլիլիտր արյուն և (կամ) 200 միլիլիտր մեզ:

14. Վարորդի օրգանիզմում ալկոհոլի հայտնաբերման համար գնությունն առաջին հերթին իրականացվում է վարորդի արտաշնչած օդի հետազոտության միջոցով:

15. Վարորդի գրավոր պահանջով և (կամ) իր կողմից արտաշնչված օդի նմուշներ հանձնելուց վարորդի հրաժարվելու դեպքում գնություն կարող է իրականացվել մեզի և (կամ) արյան հետազոտության միջոցով:

16. Եթե վարորդը գտնվում է անգիտակից վիճակում, ապա գնությունն իրականացվում է արյան հետազոտության միջոցով:

17. Վարորդի արտաշնչած օդի հետազոտության միջոցով գնությունն իրականացվում է օդի փորձանմուշները վերցնելուց անմիջապես հետո:

18. Մեզի և (կամ) արյան հետազոտության միջոցով գնությունն իրականացվում է փորձանմուշները վերցնելուց հետո 1-4 օրվա ընթացքում՝ կախված փորձանմուշներ հանձնած անձի առողջական վիճակից:

19. Սթափության վիճակի որոշման համար վերցվող փորձանմուշները (բացառությամբ օդի հետազոտության) պահվում են բուժհաստատությունում փորձանմուշների վերցման օրվանից 8 ամիս ժամկետով: Զննության արդյունքների և (կամ) դրանց հիման վրա ընդունված ակտերի բողոքարկման դեպքում փորձանմուշները (բացառությամբ օդի հետազոտության) պահվում են բուժհաստատությունում մինչև բողոքի հիման վրա վերջնական ակտի ընդունումը:

20. Մեկ եղանակով (մեթոդով) սթափության վիճակի գնության արդյունքների հետ համաձայն չլինելու դեպքում գնվողը կարող է պահանջել, որ իր սթափության վիճակը որոշվի նաև այլ եղանակով (մեթոդով):

21. Եթե վարորդի սթափության վիճակի գնությունն իրականացվում է համաձայն իրավասու պետական մարմինների որոշումների կամ ուղեգրերի կամ կազմակերպությունների դիմումների, ապա վարորդի սթափության վիճակի գնության արձանագրության առաջին օրինակը տրվում է համապատասխանաբար

վարորդի սթափության վիճակի գննությունն իրականացնելու որոշումը ընդունած իրավասու պետական մարմնին, դիմում կամ ուղեգիր ներկայացրած կազմակերպությանը, ինչի մասին ստացողը վարորդի սթափության վիճակի գննության գրանցման մատյանում նշում է «ստացա արձանագրության առաջին օրինակը, արձանագրության ստացման ամսաթիվը և գրառումը հաստատում իր ստորագրությամբ: Արձանագրության երկրորդ օրինակը տրվում է այն անձին, ում նկատմամբ իրականացվել է վարորդի սթափության վիճակի գննություն, ինչի մասին ստացողը վարորդի սթափության վիճակի գննության գրանցման մատյանում նշում է «ստացա արձանագրության երկրորդ օրինակը, արձանագրության ստացման ամսաթիվը և գրառումը հաստատում իր ստորագրությամբ: Արձանագրության երրորդ օրինակը պահվում է այն բուժհաստատությունում, որտեղ իրականացվել է գննությունը:

22. Եթե վարորդի սթափության վիճակի գննությունն իրականացվում է քաղաքացու դիմումի հիման վրա, ապա վարորդի սթափության վիճակի գննության արձանագրության առաջին օրինակը տրվում է վարորդի սթափության վիճակի գննություն իրականացնելու դիմում ներկայացրած անձին, ինչի մասին ստացողը վարորդի սթափության վիճակի գննության գրանցման մատյանում նշում է «ստացա արձանագրության առաջին օրինակը, արձանագրության ստացման ամսաթիվը և հաստատում իր ստորագրությամբ: Արձանագրության երկրորդ օրինակը պահվում է այն բուժհաստատությունում, որտեղ իրականացվել է գննությունը:

23. Արձանագրության` գննությունն իրականացրած բուժհաստատությունում պահվող օրինակին կցվում է որոշումը, ուղեգիրը կամ դիմումը, որի հիման վրա կատարվել է գննությունը, արյան և (կամ) մեզի հետազոտության դեպքում` այդ հետազոտության պատասխանը, այլ մեթոդով գննություն իրականացնելու վարորդի գրավոր պահանջի առկայության դեպքում` այդ գրավոր պահանջը: Արձանագրությունները պետք է լինեն համարակալված և վավերացված բուժհաստատության կնիքով ու տնօրենի ստորագրությամբ: Վարորդի սթափության վիճակի գննության գրանցման մատյանի էջերը նույնպես պետք է լինեն համարակալված, կարված և վավերացված բուժհաստատության կնիքով ու տնօրենի ստորագրությամբ:

24. Վարորդի սթափության վիճակի գննության արձանագրությունը և սույն կարգի 21-րդ կետով նախատեսված կից փաստաթղթերը գննությունն իրականացրած կազմակերպությունում պահվում են երեք տարի ժամանակով:

**Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար**

Դ. Սարգսյան

Հավելված N 2
ՀՀ կառավարության 2009 թվականի
մարտի 19-ի N 277-Ն որոշման

Ձև

ՎԱՐՈՐԴԻ ՍԹԱՓՈՒԹՅԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ԶՆՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ N _____

(բուժհաստատության լրիվ անվանումը)

1. Զննության ժամը, օրը, ամիսը, տարեթիվը _____:
2. Զննությունը կատարողի անունը, ազգանունը և պաշտոնը _____:
3. Զննվողի անունը, ազգանունը _____:
4. Ծննդյան օրը, ամիսը, տարեթիվը _____:
5. Ում կողմից է ընդունվել գննության որոշումը _____:
6. Տեղեկություններ ալկոհոլի, թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի գործածման մասին _____

_____:

7. Արտաշնչված օդի հետազոտությունը՝

- 1) մեթոդը՝ _____,
 - 2) հետազոտման արդյունքը՝ _____
- _____:

8. Օրգանիզմի հետազոտությունը՝

- 1) կենսամիջավայրի տեսակը (մեզ և (կամ) արյուն)՝ _____,
 - 2) հետազոտման արդյունքը՝ _____
- _____:

9. ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ _____

_____:

Հետազոտող՝ _____
(ստորագրություն)

Հետազոտվող՝ _____
(ստորագրություն)

Բուժհաստատության ղեկավար՝ _____
(ստորագրություն)

Կ.Տ.

**Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար**

Դ. Սարգսյան

Հավելված N 3
ՀՀ կառավարության 2009 թվականի
մարտի 19-ի N 277-Ն որոշման

26

Գ Ր Ա Ն Ց Մ Ա Ն Մ Ա Տ Յ Ա Ն

ՎԱՐՈՐԴԻ ՍԹՈՓՈՒԹՅԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ԶՆՆՈՒԹՅԱՆ

№/կ	Զննության մասին որոշում ընդունված կամ ուղեգիր տված մարմնի, կամ դիմում ներկայացրած կազմակերպության կամ քաղաքացու անունը (անվանումը)	Զննության մասին որոշման, ուղեգրի, դիմումի համարը, դրա լրացման ամսաթիվը և ժամը	Զննության ենթակա անձին ուղեկցողի անունը, ազգանունը, պաշտոնը, ծառայողական վկայականի համարը	Զննվողի անձը հաստատողի անունը, տեսակը և դրա համարը	Զննվողի անունը, ազգանունը և ծննդյան օրը, ամիսը, տարեթիվը	Զննվողի բնակության և հաշվառման վայրերը	Զննությունն իրականացնողի անունը, ազգանունը, պաշտոնը, ստորագրությունը	Զննության իրականացման տարեթիվը, ամիսը, ամսաթիվը և ժամը	Արձանագրության համարը	Զննության եզրակացությունը	Արձանագրություն ստացողների անունը, ազգանունը, պաշտոնը, ծառայողական վկայականի համարը (պաշտոնատար անձի դեպքում), ստացողների ստորագրությունները, ստացման ամսաթիվը
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար

Դ. Սարգսյան